

Pionirski odred zadruga „Osojnik“ napoveduje tekmovanje vsem pionirskim odredom okraja Ptuj

Naš odred šteje 22 pionirjev. Budno sledimo vsem nalogam, ki jih stavlja pred nas domovina in naš ljubljani Tito. Da dokažemo vsem, kako zelo ga imamo radi, smo napravili v čast V. kongresu 1017 prostovoljnih ur. Pa ne samo to — vključili smo se tudi v delo na kulturnem polju in pripravljamo pester program. Ustanovili smo si tudi lastno pionirsko knjižnico, ki se vsak dan veča. V mladinsko brigado, ki bo nabirala zdravilna zelišča, smo dali 2 pionirja, ker jih več niso mogli sprejeti (iz vsega okraja jih je šlo le 35).

Ker vemo, da je sedaj veliko dela, predvsem na gradiliščih, smo sklenili, da priskočimo na pomoč. Nekateri pionirji imajo že lepo število ur.

Da ta delovni polet dvignemo v slehernem pionirju, smo sklenili, da napovemo tekmovanje. Tekmovanje

napovedujemo vsem pionirskim odredom okraja Ptuj, in sicer v sledečih točkah:

a) Kateri odred bo napravil največ udarniških ur.

b) Kateri odred bo imel največ knjig v knjižnici.

c) Kateri odred bo največ knjig prebral.

d) Kateri odred bo najboljši izvedel konkurz za zbiranje zelišč.

e) Kateri odred bo dal največ prispevkov za tisk »Pionirja«, »Cicibana« in »Naše delo«.

Pozivamo vse odrede, da čim prej pristopijo k delu in nam preko okrajnega štaba javijo, če napoved še s kakšno točko izpopolnjujejo. Okrajni štab pa prosimo, da točno vodi evidenco dela vseh odredov.

Za domovino s Titom naprej!

Pionirji zadruga »Osojnik«

Dvig hektarskega donosa — nov doprinos k izpolnitvi naše pelletke

V Ptuj se je dne 1. avgusta 1948 vršila okrajna konferenca SKOJ-a, na kateri so bile zastopane vse SKOJ-evske organizacije iz okraja. Prisotni so bili tudi zastopniki okrajnega komiteta KPS iz Ptuja, med njimi tov. sekretar Petelin Andrej. Konferenca je analizirala dosedanje delo Zveze komunistične mladine Jugoslavije v ptujskem okraju in dala nove smernice za njeno bodoče delovanje.

Sekretar okrajnega komiteta SKOJ-a, tov. Furlan Dušan, je v svojem referatu kritično pregledal vse delo SKOJ-evske organizacije v našem okraju. Posebno je opozoril na take napake kot so ozkost, opor-tunizem in neekspeditivnost poedin- nih osnovnih organizacij SKOJ-a.

Že iz referata, posebno pa iz diskusije, se je videlo, da je mladina pod vodstvom SKOJ-a dosegla v letošnjem letu, posebno pa v pred- in medkongresnem tekmovanju, lepe uspehe. Vpisala je preko 1 milijon dinarjev ljudskega posojila, napravila na gradnji zadrugh domov okoli 35.000 ur itd. Najlepše uspehe je SKOJ dosegel pri gradnji zadrugh domov v Gorišnici, Muretincih, Podlehniku, pa tudi drugod.

Tovarišica Marija, sekretarka grupe SKOJ-a v kmečko obdelovalni zadrugi Sobotinci, je povedala, kako se ta mladina bori za dvig hektarskega donosa. Uredili so si svojo mladinsko njivo in jo obdelali. Na tej njivi bodo dokazali, da se da s pravi- nim obdelovanjem zemlje doseči višji in boljši pridelek kot pa dru- gače. Tovarišica Marija je pozvala vse SKOJ-evske grupe, ki še nimajo mladinskih njiv, da te organizirajo v dobi jesenske setve po vseh akti- vnih LMS.

Tovariš Franjo iz Vitomarc je po- zval vse SKOJ-evske grupe, naj po- jačajo svojo borbo proti vsem izko- riščevalskim elementom, ki hočejo

motiti izgradnjo socializma. Povedal je, kako je pri njih SKOJ-evska gru- pa skupno s partijsko celico onemo- gočila kulaku Tošu in njegovim paj- dašem, da bi se vrnili v novousta- novljeno kmetijsko zadrugo in na ta način izkoriščali delovno ljudstvo. Opozoril je tudi na borbo proti vplivu protiljudske duhovščine, ki skuša preko Marijine družbe in pre- ko nekaterih gasilcev razbiti enot- nost mladine in delovnega ljudstva ter na ta način zmanjšati njegov de- lovni polet pri izgradnji socializma.

Tovariš sekretar OK KPS, ki je konferenci prinesel pozdrave s V. kongresa KPJ, je v svojem referatu posebno poudaril enotnost Komuni- stične partije Jugoslavije v borbi za izgradnjo socializma; dejal je: »Če- prav so pred nas postavljene velike ovire, nihče ni mogel omajati te enotnosti. Naše ljudstvo je hotelo, da izvolimo za sekretarja CK KPJ tovariša Tita in mi smo ga izvolili.« Njegove besede so vsi prisotni po- zdravili z dolgotrajnim ploskanjem.

Ostali diskutanti so govorili o uspehih, ki jih je SKOJ dosegel pri kulturno-prosvetnem delu s mladi- no, o budnosti do vseh sovražnikov delovnega ljudstva, pa naj se skriva- jo pod kakršno koli masko, o dolžnostih SKOJ-a pri odkupu, o važnosti odhoda odvišne delovne sile v industrijo, o nalogah SKOJ-a pri izvajanju vojaške obuke, o delu SKOJ-a pri formiranju mladinskih delovnih brigad itd.

Posebno pažnjo so diskutanti po- lagali na borbo proti izkoriščanju mladine s strani raznih kmetov in mojstrov. Tovarišica Vida je dejala: »Mi hočemo doseči to, da ne bo več izkoriščanja človeka po človeku. Hočemo doseči, da bo vsak hlapec, vsaka dekla plačan po svojem delu, da bo socialno zavarovan, da bo živel človeka vredno življenje. Da pa bomo to dosegli, bo potrebna

Neizprosna borba proti škodljivcem ljudstva

Se vedno se najdejo ljudje, ki so bili navajeni živeti na račun delov- nega človeka, ga prezirati in pod- cenjevati. Med takimi je tudi poslo- vodja kmetijske zadruga v Turškem vrhu, Veselič Franc, kateri naganja ljudi iz zadruga s psovki in dru- gim nesramnimi izrazi. Z učenci ravna zelo surovo, voljo do dela jim ubija s tem, da vedno nad njimi kriči, da nič ne znajo, da so nespo- sobni, dasi jim sam še nikoli ni nudi- dil pomoči, da bi jih kakor koli dvignil. Dejstvo je, da mu ne gre v račun, da ne more danes več špe- kulirati, kakor je bil navajen za časa bivše Jugoslavije, za časa oku- pacije in tudi še nekaj časa po osvo- boditvi, dokler mu ni bila vsled špekuliranja odvzeta trgovina in prenešana v zadrugo.

Prebivalstvo s Turškega vrha in okolice ga dobro pozna, da je bil že za časa bivše Jugoslavije izkori- ščevalec, predvsem delavcev, za kar priča tipičen primer, da je de- lavcu, kateri je imel zelo pičlo plačo, prodajal koruzo po 3 din, do- čim je posestniku, kateri je posedo- val cca 15 ha zemlje, dal koruzo po 80 par. Jasno je, da kot tak proti- ljudski element ne more biti v da- našnjem času poslovodja kmetijske zadruga in ljudstvo ga bo prej ali slej izključilo iz svoje srede. T. A.

ostra borba proti vsem tistim, ki mi- slijo, da hlapec, da dekla ni človek, ki ga kot kmet Vauptič z Brega pustijo spat kot živino v hlevu, ki mu ne plačajo po njegovem delu in ker mora jesti slabše in ločeno od ostalih.

Ker bo koncem leta združitev SKOJ-a in Ljudske mladine v eno organizacijo, in ker bo treba zaradi tega naše delo še pojačati, je konfe- renca sprejela sledeče sklepe:

1. da bomo pojačali borbo za učvr- stitev SKOJ-evske organizacije in Ljudske mladine ter da bomo do spojitve vključili v mladinsko orga- nizacijo vso, do sedaj še nezajeto mladino;

2. da bomo poživeli delo na gra- diliščih zadrugh domov, organi- zirali mladino v delovne čete, organi- zirali tekmovanje, pohvalo najbolj- ših. Razkrinkavali bomo vse ele- mente, ki odvrčajo ljudi od gradnje zadrugh domov, ker so taki ljudje saboterji plana in sovražniki delov- nega ljudstva.

3. Vsa mladina mora aktivneje so- delovati pri delu kmetijske zadruga na vasi, povečati se mora število mladine, včlanjenje v zadrugo. Or- ganizirali bomo povsod mladinske njive in začeli s tekmovanjem z je- sensko setvijo.

4. Temeljito se bomo pripravili za odkup žitnice. V zvezi s tem bomo vodili neizprosno borbo proti vsem tistim, ki bi hoteli sabotirati pri od- daji. Pri izvedbi odkupa mora sode- lovati vsa mladina.

5. SKOJ-evska organizacija mora posvečati veliko skrb mladini, ki jo še vedno izkoriščajo nekateri kulaki. To so hišni pomočniki in pomoč- nice. Vsaka SKOJ-evska grupa na vasi bo skrbela v prvi vrsti zato, da

živalski ali rastlinski škodljivci, ki se hranijo z žitnimi zrni. To velja tudi za slučaji, če hranimo zrnje v posebnih žitnih skrinjah. Okna shrambe naj bodo zaskrbenjena, da se s tem prepreči dostop ptičem, mi- šim, podganam in drugim.

Za zračenje žita in žitne shrambe je treba izbrati primerno vreme. Tega navadno kmetovalci ne uposte- vajo, zato se seveda zgodi, da nima zračenje nikakega uspeha in včasih celo škoduje. Upoštevati moramo pri tem splošno znane fizikalne pojave. Toplina žita v jeseni le polagoma pada, kar je pač v zvezi z dihanjem semen. Če zračimo shrambo v času, ko je zunanji zrak hladnejši in bolj suh, kakor je zrak v shrambi, potem se prvi pri stiku s slednjim segreje in sprejema vlago, kar je pač namen zračenja. Nasprotno temu se dogaja v spomladi. Toplina žita pade tekom zime v dobri in zračni shrambi na 8° Celzija in se spomladi s toplino zraka le poštopoma dviga. Ker je pomladanski zrak navadno toplejši kot sta žito in zrak v shrambi in ker vrhu tega vsebuje obilo vlage, se pri morebitnem zračenju shrambe v tej dobi ohladi. V njem nahajajoča se vlaga se izloči na hladnih pred- metih v podobi rose, v tem primeru tudi na žitu. To je popolnoma isti pojav, ki ga opazujemo, ako prine-

semo pozimi hladen predmet v toplem prostoru. Ta se namreč tam orosi. Suho zrnje ima svojstvo, da kaj rado sprejema vlago. Zato vso na površju nahajajočo se roso vsrka ter se kaj rado dogodi, da nam žito že v shrambi pomalem začneja kaliti in postane neuporabno.

Zračenje shrambe se mora vršiti le v času, ko je zunanji zrak hlad- nejši in bolj suh, kakor pa zrak v shrambi. V toplih nočeh, zlasti spo- mladi, naj ostanejo okna shrambe zaprta. Obračanje žita pri istočas- nem zračenju shrambe v deževnih dneh, kar je pri naših kmetovalcih še dostikrat običajno, je seveda na- pačno, kajti tako pride suho žitno zrnje v dotik z vlažnim zrakom, iz katerega potem sprejema novo vlago.

Žitne shrambe bomo zračili le v lepem in suhem vremenu, ker le v tem primeru je delo res uspešno.

Kulturni kotichek Pogovor z igralskimi skupinami

V Muretincih so v nedeljo, 1. avgu- sta dogradili prostoren zadrugh dom. Dograditveni slavnosti so dali pov- darka tudi s kratkim kulturnim pro- gramom. Pevski zbor »Jože Lacko« iz Ptuja je pod vodstvom dirigenta Jožeta Gregorca zapel vrsto narod- nih, naših in sovjetskih partizanskih pesmi. V presledku izvajanja pevske- ga zbora je bila recitirana Kajuhova »Slovenska pesem«. Domačini in oko- ličani, ki so se otvoritveni slavnosti odzvali v velikem številu, so z zani- manjem sledili programu.

Ob tem pa bi pripomnil to-le: Prav in lepo bi bilo, če bi v vaseh, kjer bodo v bodoče odpravljeni zadrugh domove, tamkajšnje igralске skupine sa- me pripravile in izvajale kulturni program.

Sindikalna kulturna skupina ptuj- skih železničarjev je v nedeljo 1. av- gusta nastopila v svojem domu. Igran je bil Čehova »Snubač«, recitirane pa tri Kajuhove pesmi.

Velik dramatik Čehov je v kratki šali »Snubač« prikazal veleposestnike nekdanje carske Rusije, njihovo ome- jenost, dvoličnost, lakomnost in od- maknjenost od stvarnega življenja.

Ob izvajanju bi igralcem povedal, da so karakterje precej dobro za- deli, poznalo pa se je, da je bil čas priprave za to šalo prekratek. V ko- medijah se morajo tako izkazati

kakor dialogi naglo razvijati, poseb- no pa še v tem delu Čehova, ki v glavnem sestoji iz samih preprirov. Prav tako se je treba skrbneje pri- praviti za pripovedovanje pesmi.

Ptujski železniški kulturni skupini bi svetoval, da naj v svoje vrste pri- tegne tudi delavstvo in sploh stremi za množičnim udejstvovanjem članov sindikata na kulturno-prosvetnem polju.

V domu učencev v gospodarstvu so v nedeljo dne 1. avgusta zaključili trimesečni tečaj. Iz doma je odšel številni kader novih kvalificiranih delavcev. Pred odhodom so imeli no- vi pomočniki v ptujskem gledališču kulturno prireditev.

Program je obsegal zborovsko pet- je, recitacije in med vojno napisano Zupanovo agitko »Gospod lisjak«. Pevski del programa je s pomočniki pripravil prof. tov. Luževič, dramski in recitacijski del pa član ptujskega gledališča tovariš Zvan. Prireditve je bila na dostojni višini. Pomočniki so pokazali, da bodo poleg dobrih stro- kovnjakov tudi dobri kulturno-pro- svetni delavci.

V Janžu so igrali igro »Mostovi«. Delo sem na kratko tolmačil v zadnji številki časopisa. Sporočila o prire- diti v Janžu nisem dobil, zato Vam o izvajanju igralске skupine ne mo- rem ničesar poročati.

Bukovčane je razgibala napredna knjiga

V drugem tromesečju knjižničar- skega tekmovanja smo si osvojili pr- vo mesto v okraju. Prejeli smo na- grado v znesku 10.000 din. Od 141 knjig smo prišli na 294, od 19 članov naše knjižnice na 95 in imamo le še par hiš v Bukovcih, ki nimajo red- nega člana naše knjižnice. V mesecu juliju, ko je na polju največ dela, je bilo izposojenih 140 knjig in to iz najnovejše leposlovne, politične in znanstvene literature. Do sedaj smo imeli tudi redne bralne večere. Ker nimamo imeli svojega lastnega prostora, so se ti vršili po hišah. Z dobro knjigo pa smo v ljudeh, posebno v mladini, vzbudili večje zahteve. Po njihovi lastni želji se je osnoval pev- ski zbor, ki pridno vadi, mladinski godbeni odsek, igralska skupina, strelski krožek in fizikalni aktiv. Naša mladina, pa tudi starejši, so zelo zaposleni v vseh teh aktivih.

Pri tako razgibanem delu pa smo začel resno misliti tudi na svoj pro- stor, kjer se bomo lahko večkrat po- govorili, kjer bomo lahko čitali, po- slušali radio, igrali šah, predvsem pa

prirejali bralne in pripovedovalne večere. Tudi tov. Ingolič nam je ob- ljubil, da nas bo obiskal s svojimi to- variši in priredil literarni večer. Z vso aktivnostjo smo se lotili iskanja prostorov. Pri tem nam je zelo pomag- al naš dober sodelavec in svetovalec sekretar OF tov. Kekec Miha in z njegovo pomočjo smo res pred krat- kim na zelo slovesen način otvorili čitalnico. Otvoritve se je udeležila skoraj vsa vas. Po lepem govoru tov. sekretarja Kekeca in kulturnem pro- gramu smo sprejeli tudi sklepe: da zaktiviziramo tudi žene in jim nudi- mo vso pomoč, se bo vršil v mesecu avgustu tečaj za vlaganje sočiva in vkuhanje marmelade. Tečaj bo vo- dila učiteljica iz šole Markovci. Mla- dinke in gospodinje so to z navdu- šenjem sprejele. V prihodnjih mesecih pa se bo vršil tudi gospodinjjski te- čaj, za katerega se je prijavilo že 20 deklet in gospodinj. Sprejeli smo tu- di sklep, da se bodo redno vršila go- spodarska, politična in kulturna pre- davanja.

Strelc Terezija

bo ta mladina socialno zavarovana, plačana po uredbi, da bodo mlajši hišni pomočniki in pomočnice obis- kovali šolo, da bodo delali ne več kot osem ur, sicer bodo morali biti plačani boljše.

6. Za gradnjo novega Beograda bomo formirali V. ptujsko mladi- sko delovno brigado, ki bo štela 250 mladincev in mladink, starih nad 16 let.

7. Pri tovarnah in obratih bomo ustanovili mladinske komisije, ki

bodo vodile točno evidenco pri zni- ževanju proizvodnih stroškov. Po- vsod tam, kjer so dane možnosti, bomo ustanovili delovne brigade.

8. Jačali in utrjevali bomo našo ljudsko oblast, formirali bomo čim več strelskih družin in fizikalnih aktivov.

9. Jačali bomo naš tisk, posebno lokalni, z dopisovanjem. Pisali bomo o našem življenju, o našem delu, o naši borbi proti vsem protiljudskim elementom itd.

Svetovalec za naše kmete

Kako je ravnati z žitom v shrambi?

Zrela slama je zahreščala pod hra- pavo ostrino in zamajalo se je težko klasje ter popadalo po tleh. Zado- voljno pogleduje kmetovalec svoje shrambe. Naloga je sedaj — ohrani- ti težko zaželen pridelek v dobrem stanju.

V snopih se nahajajoče kakor tudi izmlačeno žito, ki se nam je zdelo na polju že popolnoma suho, ki smo ga prinesli v shrambo, se začne v začetku »potiti«, to je intenzivno in močno dihati. Zrnje je namreč živo telo, ki sprejema za svoje življenje potreben kisik, kakor drugi orga- nizmi iz škroba in izdihne ogljikov dvokis in vodo pri istočasni tvorbi toplote. Vsako dihanje je skisanje ali spajanje zračnega kisika z organ- skimi snovmi in ker je to v zvezi s tvorbo toplote, imenujemo dihanje »počasno gorenje«. Dihanje je tem intenzivnejše in močnejše,

čim višja je temperatura ozračja, čim vlažnejše je zrno,

čim večjo množino beljakovine vsebuje in

čim manjše je zrno.

Ako leži v snopih ali pa izmlačeno v debeli plasti, se dihanje zaradi vedno zvišajoče se toplote in vlage bolj in bolj stopnjuje. Ako se ta de- bela žitna plast pravočasno ne pre- zrači in razprostre, se lahko zaradi previsoke toplote, ki doseže včasih tudi 80 stopinj in več, popolnoma pokvari. Vlaga, ki ne more izhlape- vati, se kopiči v debeli plasti žita, kaj hitro pospešuje razmnoževanje raznih plesni in gnilobnih bakterij, ki se preživljajo z organskimi snov- mi — zrnjem. Z močnim dihanjem je v zvezi tudi večja uporaba dra- gocenih, v zrnu nakopičenih hranil- nih snovi, predvsem škroba.

Iz navedenega sledi, da je izmla- teno seme v začetku razložiti v tan- ki, to je kakih 15 do 20 cm debeli plasti, nakar ga v prvih dneh vsak dan ali drugi dan premešamo in s tem prezračimo. Po 14 dneh se lahko zgrne v debelejšo plast, in sicer do pol metra, vendar se mora vsakih 14 dni premešati, dočim ga v zimi, ko vsebuje le še 15—17% vode, lah- ko nasujemo že do 1 m ali več na debelo.

Žitne shrambe naj bodo čiste, suhe in zračne. Tla ne smejo imeti špranj, kajti v teh se radi vgnezdijo

Mladi sestoji, vzgojeni s setvijo ali naravno, so v mnogih primerih tako gosti, da se mlada debelca ne morejo pravilno razvijati, če se pravočasno nekatera debelca ne od- stranijo. V gostoti dreves nastane borba za življenje med debelci nad zemljo (za svetlobo in zrak), v zem- lji med koreninami debel, pa za hrano in vlago.

V odraslem pomladku je nujno potrebno, da se izvede čiščenje mla- dega sestoja. Pri tem se odstranju- jejo predvsem manj vredne neza- želenne drevesne vrste, ki so postale nevarne za razvoj mladega nara- ščaja. Nadalje spravimo čimprej iz gozda vse bolešno in krhljavo drevje. Redčiti je treba gozd zgodaj in pogostoma. Drevje in vejevje, ki leži po tleh, polomljeno po vetru in snegu, olupimo, izdelamo in izvozimo iz gozda. Tudi drevesa, ki so upognjena po vetru in snegu ali imajo zrahljane koreninice, ne sme- mo puščati v gozdu, ker ni pričako- vati, da se iz njih razvijejo zdrava, močna in za tehnično uporabo spo- sobna drevesa.

Če bomo z mladimi gozdovi pra- vilno ravnali, se ne bodo pojavljale poškode po vetru in snegu v več- jem obsegu, kot se je to zgodilo v pretekli zimi 1946/47 v borovih goz- dovih na Dravskem polju. K.